

Over **leven in**
vrijheid

Bart Bulteel

Over **leven in**
vrijheid

Bart Bulteel

Voor Heidi Vandromme

Eerste uitgave, 2019

Coverontwerp: Bart Bulteel

ISBN:

© Bart Bulteel

Foto: Kroatië, Pula, 05 augustus 2019

O, als ik dood zal zijn, dood zal zijn
Kom dan en fluister, fluister iets liefs,
Mijn bleke ogen zal ik opslaan
En ik zal niet verwonderd zijn.

En ik zal niet verwonderd zijn;
In deze liefde zal de dood
alleen een slapen, slapen gerust
een wachten op u, een wachten zijn.

J.H. LEOPOLD
(1865-1925)

Inhoudstafel

Inleiding

1 – Het wikken van woorden

2 – Het ik-verhaal

3 – Het rusteloze zoeken

4 – Zien en niet-zien

5 – Op het toilet

6 – Zonder mij

7 – Trillend afwezig

8 – Het gezwets en gewauwel

9 – De geduldigheid

10 – Vrij van zonde

11 – Denken staat vrij

12 – Gewiegd en gedragen

13 – Niets is wat het is

14 – Toeters en bellen

15 – Tranen met tuiten

16 – Gelukkig alleen

17 – Voorbij tijd

18 – Hip hip hoera

19 – En liefde dan?

20 – O als ik dood zal zijn

Inleiding

In 2008 kocht ik een camper. Met vrouw en kinderen trok ik dat jaar tijdens de vakantie voor een maand naar Corsica. Op het moment dat ik op de camping de eerste keer het vervuilde water moest aflaten, de wc-tank ledigen en drinkwater bijvullen, schuurde ik met het gevaarte tegen een paaltje aan. Een kerf in het koetswerk aan de zijkant was het gevolg. Ik vond het vreselijk. In de paniek die daarop volgde wou ik mijn hoofd naar buiten steken om te zien wat er was gebeurd. Maar ik botste met mijn hoofd keihard tegen het gesloten venster aan. De kroost op de achterbank moest er luidop om lachen. Het moet ook een komisch beeld zijn geweest. Ik had er niet bij nagedacht. Ik had mij belachelijk gemaakt. Ik vond vervolgens niet direct de juiste drukknop, en dus werd ik nog zenuwachtiger. Ik snauwde naar de nog steeds gierende kinderen. "Dat dit gebroed mij uitlacht! Het zal niet waar zijn, zeker?" dacht ik. Woedend snoerde ik hen de mond. Ik begon te zeuren, te mopperen, te

brullen en te kibbelen. Mijn vrouw, die wou bemiddelen en sussen, kreeg van hetzelfde laken een pak, en moest het schreeuwend en verwijtend ontgelden. Ontgoocheld in mijn eigen kunnen botste ik vervolgens nog enkele keren tegen het raam aan, totaal overmand door negatieve emoties. Tot het glas naar beneden schoof en ik uiteindelijk naar buiten kon kijken, verse lucht kon happen en kon bekomen van dit beschamende moment. Ik was getuige geweest van iemand die niet zichzelf was, in alle staten om iets onbenulligs, en die ongenietbaar, onhandelbaar en agressief omging met diegenen die hij het meest van al liefhad.

Nu, zoveel jaar later, denk ik met mildheid dat dit mooi uitbeeldt hoe het leven bij mij is verlopen. In symbolische zin heb ik niets anders gedaan dan tegen een doorzichtige muur gebotst, roepend en vechtend uit frustratie, en gevangen in een te enge leefruimte, zoekend naar een uitweg die ik maar niet vond.

Tot de obstakels in april 2019 vanzelf wegvielen, en alles openbarstte en mij bevrijde van een verstikkende druk. Ik had maanden nodig om van deze overrompelende gebeurtenis te bekomen, en ik vond geen woorden om aan mijn naaste omgeving uit te leggen waar het over ging. Met dit boekje ga ik de uitdaging aan en probeer ik dan toch het verhaal uit de doeken te doen.

1 – Het wikken van woorden

Mijn eerste herinnering, die in verband staat met het creëren van woorden, is van toen ik vijf jaar oud was. Mijn moeder zat aan een naaimachine. Zij was een kledingstuk aan het verstellen en ik zat op een stoeltje voor een klein zwart bord waarop ik met krijt mocht schrijven. Ik krabbelde iets dat leek op de letters B en A en R. Ik was fier op mijn prestatie en toen mijn moeder in mijn richting keek riep zij luidkeels mijn naam. "Wat goed van je! Jij kunt al jouw naam schrijven," gilde mijn moeder. Zij was in de wolken. En ik dacht: hoe kan zij nu weten dat ik mijn naam op dit bord wou tekenen? Wat een bijzondere vrouw, die moeder van me. Dat zij mijn bedoeling in deze tekening heeft gezien! En wat een fantastische prestatie van mezelf, dat ik dat op het bord had klaargespeeld. Wat een wonderbaarlijke wereld. Zonder iets te zeggen had mijn moeder mij begrepen en was het duidelijk geworden dat ik dus aan de ene kant mijn moeder had en aan de andere kant een

“ik” dat helemaal los gezien moest worden van mijn moeder. Mijn bewuste identiteit was die dag geboren. Zo herinner ik het mij. Maar ook was dit al het begin van mijn verlangen, mijn zoektocht, naar hoe ik de pas uit elkaar gehaalde delen weer bijeen zou kunnen brengen. Mijn fascinatie voor taal en woorden moet dan zijn ontstaan. Ik ontdekte de kracht van woorden, van splitsing enerzijds, en van het hebben van een eigen zelf. Ik zag hoe tekens en woorden mensen anderzijds in verbinding konden brengen. Toch was het op dat moment onmogelijk om aan mijn moeder uit te leggen hoe blij ik was met mijn ontdekking, net zoals het nu nog altijd onmogelijk is om jou in taal te vertellen hoe lekker *chocolademousse* voor mij is. Taal blijkt dus duidelijk beperkingen te hebben. Als ik “a” zeg, zwijg ik over “b”, of ik ontken de “b”. De betekenis van “a” en “b” zijn niet identiek. Zij sluiten elkaar uit. De inhoud van beiden lijkt gescheiden te zijn. Taal is dus van nature uit dualistisch. Taal splitst, scheidt en is beperkend. Hoe futloos klinken de woorden “ik hou van jou” als ik mijn vrouw wil duidelijk maken dat ik